

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan vi kan hjælpe de børn - som er anbragt udenfor hjemmene - bedre til en mere selvstændig tilværelse?

(Medlem af Inatsisartut Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit)

Mange tak til forslagsstilleren for at rejse denne relevante diskussion. Mange tidligere anbragte unge har, når deres anbringelse ophører, stadig lige så mange problemer at slås med, som når de anbringes. Det kan vanskeliggøre det for dem, at klare overgangen til livet som voksne uden støtte.

Vi ser desværre med jævne mellemrum i pressen, men også i vores hverdag, børn, som ikke får den hjælp de har krav på i henhold til lov om hjælp til børn og unge. En fin lov, som vi ikke kan leve op til er ikke meget værd. Vi ser, at der i loven er mulighed, og ikke krav, som Naalakkersuisut ellers siger, til at lave en handleplan for et efterværn. Det er forskellen mellem "kan" og "skal".

Inuit Ataqatigiit mener, at det netop burde være en klarere mulighed og Inuit Ataqatigiit opfordrer Naalakkersuisut til at tage dette med når vi ser det meget ventede forslag til forbedringer af børn og unge loven fordi det kan da ikke være rigtigt, at vi årligt bruger flere hundrede millioner ude i kommunerne på at anbringe børn, der har behov for hjælp og vi sender dem afsted som 18 årige uden at give dem et (sikkerheds-) netværk, som kan være der for dem når tingene bliver svære med uddannelse, arbejde eller de personlige relationer, f.eks. kærester eller venner.

Der er vel ingen af os som forældre, som giver slip på vores børn når de fylder 18 år? Vi er der til at fejre de gode ting og støtte når livet er svært. Det må også gælde for de børn, som ikke har samme støtte hjemmefra. Vi skal huske på at nogle af de anbragte unge er anbragt fordi de har mistet begge deres forældre eller er anbragt fordi, at deres forældre ikke er i stand til at tage sig af dem og i visse tilfælde aldrig bliver det. Omkring ¼ af alle anbragte børn og unge er anbragt i offentlige eller private døgninstitutioner. Her kan det være svært at fastholde personale og det er ofte svært at få uddannede socialpædagoger. Derfor stiller Inuit Ataqatigiit sig meget uforstående overfor Naalakkersuisuts udtalelse om at alle får socialpædagogisk behandling. Vi ved, at alle institutioner gør et stort stykke arbejde for at skabe gode og trygge vilkår for anbragte børn og unge, som er sårbare og som skal finde ro i en ny hverdag, men vores erfaring siger os også, at det nogle gange er svært og det kan være svært at tilbyde anbragte børn en behandling på døgninstitutionerne fordi kompetencerne eller tiden ikke er til stede. Vi ved, at det kun er få døgninstitutioner, som er deciderede behandlingsinstitutioner og vi så gerne Naalakkersuisut fremlagde sine visioner for at udvikle og forbedre anbringelser på selvstyres døgninstitutioner.

Endeligt vil vi gerne minde om, at et samlet Familie- og Sundhedsudvalg har opfordret Naalakkersuisut til at øge sine tilsyn i kommunerne og i døgninstitutionerne, som Naalakkersuisut fører tilsyn med, herunder de kommunale og private døgninstitutioner. Inuit Ataqatigiit vil minde om, at langt de fleste anbragte børn, nemlig ca. 75 % af børnene er anbragt i plejefamilier og at mange af disse børn ikke får tilbudt behandling. Muligheden for behandling til børn er i dag kun noget der sker hvis det indstilles af anbringelsesstedet og hvis kommunen har råd til at bevillige det. Vi så gerne, at der var

ligebehandling mellem forældrene og børnene, der blev anbragt, så børnene også fik mulighed for behandling uden at være prisgivet af om kommunen har råd. I dag er det primært forældrene vi fokuserer på.

Vi er nødt til at udvikle nye metoder for at styrke efterværnet og høre de unge selv om hvordan vi kan blive bedre til at skabe en tryk overgang fra ung til voksen fordi det er begrænset hvad der er af tilbud i dag.

Inuit Ataqatigiit ser gerne, at der tages stilling til efterværnet med den unge ved 15 års alderen, hvis barnet er anbragt over flere år, og man tre år før, som del af opdatering af handleplanen tager en snak med den unge om planerne for fremtiden. Der skal tages stilling til om der skal søge social bolig til den unge, der skal tages stilling til kontaktperson, f.eks. personlig rådgiver, udslusning og uddannelse. Den diskussion kan med fordel tages i god tid, så den unge får mulighed for at deltage mere aktivt og man f.eks. ikke først skal søge bolig kort inden den unge skal ud i egen bolig.

Erfaringerne viser os, at vi har behov for at holde et vågent øje med om bestemmelserne om handlingsplaner og tilsyn bliver fulgt, fordi det glipper i en travl hverdag. Det er Inuit Ataqatigiits klare politik, at den tidlige indsats bør prioriteres højere end den gør i dag, hvor flere forbyggende projekter og f.eks. Paarisa og børn og unge strategien bliver nedlagt, ligesom det ser ud til at børnehuset Saaffik er ved at blive udfaset.

Naalakkersuisut nævner, at der er sager, hvor behovet for hjælp først opstår senere og de henviser til at man først får behov for hjælp længe efter man f.eks. har oplevet et seksuelt overgreb. Fra Inuit Ataqatigiit er vi ikke enige og vi undrer os over hvor man fra Naalakkersuisut har den argumentation fra? Det er ikke behovet, men hjælpen, der kommer for sent.

Vi kommer til at se resultaterne af denne politik i de kommende år, hvor man desværre nok skal forvente at antallet af sager, hvor børn har behov for hjælp ikke er faldende, men stigende. Det er ikke hensigtsmæssigt for hverken børnene eller for samfundet. Vi plejer, at sige at gode opvækstvilkår for alle børn handler ikke om partipolitik. Det håber vi for alvor fra Inuit Ataqatigiit, at vi alle står bag og vi håber at vi kan finde enighed om at skabe bedre vilkår for de børn, som vitterligt har et behov for en særlig indsats.

Målet er at det enkelte barn trives og har en god barndom. Virkeligheden er at en del af dem som er forældre i dag havde selv haft behov for bedre hjælp, da de var børn. De bærer selv deres ar på sjælen med til næste generation og den måde genereres den sociale arv. Hvis vi prioritere den tidlige indsats og den forebyggende indsats, som et vellykket efterværn, er, så sikre vi de kommende generationer bedre muligheder og derved også samfundet en lysere fremtid.

Det håber vi fra Inuit Ataqatigiit vi kan mødes om.